

Primjena IKT u nastavi iz perspektive učenika i nastavnika

Renata Ivanković
voditeljica posebnih obrazovnih programa
CARNet

Kako pronaći?

Kako izabrati i vrednovati?

**Kako
stvoriti?**

Kako predstaviti i razmijeniti?

Kako razviti suradničku mrežu?

Što je digitalna kompetencija?

Osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije za rad, u osobnom i društvenom životu te u komunikaciji.

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje
te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, 2011.

> Naslovnica > Obrazovanje > Nacionalni kurikulum

znanost

obrazovanje

Predškolski odgoj

Osnovno obrazovanje

Srednje obrazovanje

Visoko obrazovanje

Udžbenici za osnovnu i srednju školu

Udruge

Zajednički programi

Nacionalni kurikulum

• Vijeće za nacionalni kurikulum

Državne nagrade

Inspekcijski poslovi

Obrazovanje nacionalnih manjina

Subvencionirane kamate za stambene kredite

Priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija

sport

međunarodna suradnja

informacijska infrastruktura

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje

Razvoj društva temeljena na znanju i širenje globalizacijskih procesa naglasili su važnost obrazovanja za osobni i društveni razvoj. Republika je Hrvatska prepoznala potrebu preobrazbe školskoga sustava prema novim zahtjevima vremena, pri čemu osobitu važnost imaju promjene u području nacionalnoga kurikuluma.

Hrvatska se obrazovna politika opredijelila za izradbu *Nacionalnoga okvirnoga kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje* koji omogućuje da se sve sastavnice sustava smisleno i skladno u jednu međusobno povezanu cjelinu.

Izradbi *Nacionalnoga okvirnoga kurikuluma* prethodio je niz aktivnosti koje su trajno nastojanje hrvatske obrazovne politike za poboljšanjem kvalitete obrazovanja. Temeljno obilježje *Nacionalnoga okvirnoga kurikuluma* je kompetencijski sustav i učenička postignuća (ishode učenja) za razliku od sadašnjega usmjerenoga na sadržaj.

U *Nacionalnom okvirnomu kurikulumu* definirane su temeljne odgojno-obrazovne vrijednosti, zatim ciljevi odgoja i obrazovanja, načela i ciljevi odgojno-obrazovnog područja, vrjednovanje učeničkih postignuća te vrjednovanje i samovrjednovanje nacionalnoga kurikuluma. Određena su očekivana učenička postignuća za odgojno-obrazovna područja po ciklusima. Naznačena je predmetna sadržajna povezanost odgojno-obrazovnog područja.

Nacionalni okvirni kurikulum čini polazište za izradbu nastavnih planova, definiranje optimalnoga opterećenja učenika, te izradbu predmetnih kurikuluma temeljenih na razrađenim postignućima odgojno-obrazovnih područja.

Izradba kurikulumskih dokumenata, uključujući i Nacionalni okvirni kurikulum, predstavlja složen i dugotrajan proces koji podrazumijeva trajno vrjednovanje odgojno-obrazovnoga tijeka onih koji uče i onih koji predaju, te stalnu povezanost obrazovne politike sa znanosti i odgojno-obrazovnom praksom.

Nacionalni okvirni kurikulum svima nam pokazuje očekivani tijek odrasta obrazovanja naše djece, učenika i mladih na putu ka znanju, kompetentnosti i konkurentnosti. Ta će očekivanja biti ispunjena odgovornom, savjesnom i dosljednom primjenom ovoga dokumenta.

29. rujna 2010.

Popis sudionika u pripremi Nacionalnog okvirnoga kurikuluma

U pripremi dokumenta Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, na razne je načine sudjelovao širok krug sudionika kojima dugujemo zahvalnost

Dokumenti Izdajamo

Strategija za izradu i razvoj nacionalnoga kurikuluma za predškolski odgoj, opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje

Aktualno

NACIONALNI OKVIRNI KURIKULUM
za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje

"Temeljno obilježje NOK-a je prelazak na kompetencijski sustav i učenička postignuća (ishode učenja) za razliku od (do)sadašnjega usmjerenoga na sadržaj", NOK

- **komunikacija na materinskomu jeziku** – odnosi se na osposobljenost za pravilno i stvaralačko usmeno i pisano izražavanje i tumačenje koncepata, misli, osjećaja, stavova i činjenica te jezično međudjelovanje u nizu različitih društvenih i kulturnih situacija: obrazovanje, rad, slobodno vrijeme i svakodnevni život; uključuje također razvoj svijesti o utjecaju jezika na druge i potrebi upotrebe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način.
- **komunikacija na stranim jezicima** – odnosi se na osposobljenost za razumijevanje, usmeno i pisano izražavanje i tumačenje koncepata, misli, osjećaja, stavova i činjenica na stranomu jeziku u nizu različitih kulturnih i društvenih situacija. Značajna je sastavnica ove kompetencije razvijanje vještina međukulturnoga razumijevanja.
- **matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji** – matematička se kompetencija odnosi na osposobljenost učenika za razvijanje i primjenu matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u nizu različitih svakodnevnih situacija; prirodoslovna se kompetencija odnosi na osposobljenost za uporabu znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica; tehnološka kompetencija shvaćena je kao osposobljenost za primjenu prirodoslovnoga znanja i metodologije kao odgovor na ljudske potrebe i želje. Osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, također, uključuju razumijevanje promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću te odgovornost pojedinca kao građanina.
- **digitalna kompetencija** – odnosi se na osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije za rad u osobnomu i društvenomu životu te u komunikaciji. Njezini su ključni elementi osnovne informacijsko-komunikacijske vještine i sposobnosti: upotreba računala za pronalaženje, procjenu, pohranjivanje, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija te razvijanje suradničkih mreža putem interneta.
- **učiti kako učiti** – obuhvaća osposobljenost za proces učenja i ustrajnost u učenju, organiziranje vlastitoga učenja, uključujući učinkovito upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnomu učenju, tako i pri učenju u skupini.
- **socijalna i građanska kompetencija** – obuhvaća osposobljenost za odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopouzdanje, poštovanje drugih i samopoštovanje; osposobljenost za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u školi, zajednici i društvu, te djelovanje na načelima pravednosti i mirotvorstva.
- **inicijativnost i poduzetnost** – odnosi se na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u djelo, a uključuje stvaralaštvo, inovativnost i spremnost na preuzimanje rizika te sposobnost planiranja i vođenja projekata radi ostvarivanja ciljeva. Temelj je za vođenje svakodnevnoga, profesionalnoga i društvenoga života pojedinca. Također, čini osnovu za stjecanje specifičnih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za pokretanje društvenih i tržišnih djelatnosti.
- **kulturna svijest i izražavanje** – odnosi se na svijest o važnosti stvaralačkoga izražavanja ideja, iskustva i emocija u nizu umjetnosti i medija, uključujući glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost. Također, uključuje poznavanje i svijest o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj baštini i njihovom mjestu u svijetu. Pritom je od ključne važnosti osposobljavanje

Digitalna kompetencija je jedna od osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno obrazovanje NOK-a

kompetencije razvijanje vještina međukulturnoga razumijevanja.

- **matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji** – matematička se kompetencija odnosi na osposobljenost učenika za razvijanje i primjenu matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u nizu različitih svakodnevnih situacija; prirodoslovna se kompetencija odnosi na osposobljenost za uporabu znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica; tehnološka kompetencija shvaćena je kao osposobljenost za primjenu prirodoslovnoga znanja i metodologije kao odgovor na ljudske potrebe i želje. Osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, također, uključuju razumijevanje promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću te odgovornost pojedinca kao građanina.
- **digitalna kompetencija** – odnosi se na osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije za rad u osobnom i društvenom životu te u komunikaciji. Njezini su ključni elementi osnovne informacijsko-komunikacijske vještine i sposobnosti: upotreba računala za pronalaženje, procjenu, pohranjivanje, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija te razvijanje suradničkih mreža putem interneta.
- **učiti kako učiti** – obuhvaća osposobljenost za proces učenja i ustrajnost u učenju, organiziranje vlastitoga učenja, uključujući učinkovito upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju, tako i pri učenju u skupini.
- **socijalna i građanska kompetencija** – obuhvaća osposobljenost za odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopouzdanje, poštovanje drugih i samopoštovanje; osposobljenost za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u školi, zajednici i društvu, te djelovanje na načelima pravednosti i mirotvorstva.
- **inicijativnost i poduzetnost** – odnosi se na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u djelo, a uključuje stvaralaštvo, inovativnost i spremnost na preuzimanje rizika te sposobnost

Ključni elementi digitalne kompetencije:

Upotreba računala za:

- pronalaženje
- procjenu
- pohranjivanje
- stvaranje
- prikazivanje
- razmjenu informacija
- razvijanje suradničkih mreža putem Interneta

Ukratko:

Konkretne vještine obuhvaćene terminom digitalna kompetencija uključuju:

- donošenje suda o online izvorima pretraživanja Interneta,
- upravljanje multimedijalnom građom
- komuniciranje putem mreže.

Razvoj digitalne kompetencije:

Digitalnu kompetenciju kod učenika prvenstveno razvijaju nastavnici

ALI...

Nastavnici s tim sadržajima nisu bili obuhvaćeni ni za vrijeme studija (primarno obrazovanje nastavnika), a uglavnom ni na radnom mjestu (sekundarno obrazovanje nastavnika)

learn teach

interaktivno
škole
Internet
ICT Edu
Portal
Iskustva
elektronički
primjene
ploča
AAI@Edu.hr
Nacionalni
Web
Adobe Connect Pro
materijala
daljinu
kolaboracijski
digitalnih
Komunikacija
identitet
ploča
Interaktivna
elektroničkom
Učilica
poštom
učenje
školama
alat
nastavnih
portal
Tesla
Sigurnost
Nikola

ICT Edu

- Modularno stručno usavršavanje nastavnika, stručnih suradnika i školskih ravnatelja za primjenu IKT-a u radu

ICT Edu – modul 3

Sadržaj:

1. Što je digitalna kompetencija?
2. Internet kao izvor informacija?
3. Kako prepoznati relevantnu informaciju na Internetu i izbjeći lutanje?
4. Digitalni nastavni materijali (DNM)
5. Izrada digitalnih multimedijalnih nastavnih materijala

A ZAŠTO TO SVE RADIMO???

Tko su Oni?

A close-up photograph of a person's hands holding a dark-colored laptop. The person is wearing a white, vertically striped shirt. The laptop is open, and the person's fingers are visible on the right side of the device. The background is a bright, slightly blurred outdoor setting, possibly a beach or a park, with a clear blue sky. Overlaid on the center of the image is the text 'Tko su Oni?' in a large, bold, red font.

Tko su Oni?

Tko su Oni?

Mnoge analize pokazuju kako današnji učenici u životnoj dobi od **12-16 godina** u prosjeku:

Provedu preko 16 sati tjedno na Internetu i to najviše za:

- „druženja“ u virtualnim okruženjima i društvenim mrežama poput Facebook-a, My Space-a i sl.
- slanje i primanje e-mailova,
- pretraživanja Interneta iz zabave,
- istraživanje za potrebe razvoja školskih projekata

Do svoje petnaeste godine dijete u prosjeku...

- ... odigra 10.000 sati videoigrica;
- ... izmijeni više od 200.000 e-mailova i IM-ova, tj. trenutno izmijenjenih poruka;
- ... više od 10.000 sati razgovara na mobitel;
- ... oko 18.000 sati provede pred televizorom i pogleda stotine tisuća reklama;
- ... čita knjige u najboljem slučaju oko 5000 sati.

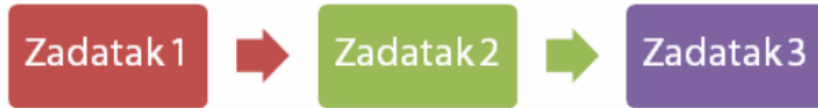
(Mark Prensky, 2004.)

Digitalni urođenici:

- Marc Prensky je proučavao razlike između tih “digitalno urođenih” studenata, odraslih uz računala i ostalu tehnologiju, i njihovih digitalno “priučениh” učitelja – “digitalnih doseljenika”. Zaključio je kako su te razlike ključni problem iz kojeg proizlazi velik dio ostalih problema koji se danas nailaze u obrazovanju.
- Prensky je utvrdio da se mozak digitalnih urođenika vrlo vjerojatno i fizički razlikuje zbog njegove izloženosti digitalnoj tehnologiji tijekom odrastanja, a nakon istraživanja došao i do dokaza koji govore tome u prilog.

Princip linearnog učenja

Generacije:

Baby boom (1946.-1964.)

X (1965.-1979.)

Y (1980.-1994.)

Multi-tasking

Generacija Z
ili Net generacija

(1995.-2012.)

Što Oni zaista žele?

Analizirajući njihove prioritete, želje i potrebe, vrijednosti i sve što u svom okruženju ne vole, uočene su:

- Vrijednosti kojima se današnji učenici okreću:
  - samostalnost,
  - istinitost,
  - originalnost,
  - kreativnost,
  - povezivanje i dijeljenje
  - stalna motiviranost

- **Prioriteti:**
  - prijatelji,
  - zabava,
  - glazba,
  - interakcija u realnom vremenu i
  - predstavljanje sebe samog putem socijalnih mreža
- **Odbojnost:** prema složenosti i lošem dizajnu

**A što kažu
naši učenici?**

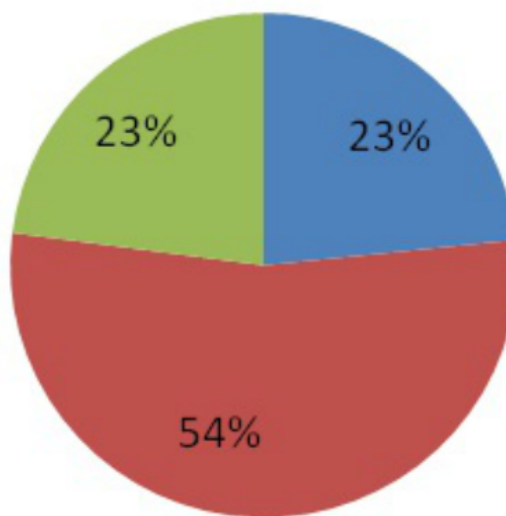
Upitnik za učenike

Ispunilo 2023 učenika OŠ i SŠ
u sklopu ICT Edu projekta (2012.g.)

Komunikacija...

3. Koliko često koristiš elektroničku poštu (e-mail) za komunikaciju?

■ često   ■ povremeno   ■ nikada

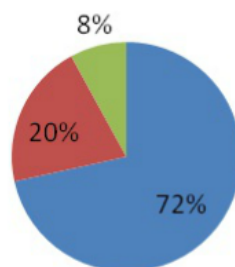

Ali zato...

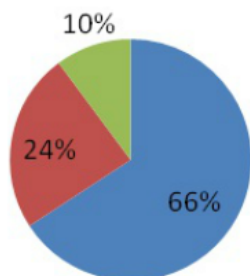
5. Koliko često koristiš alate društvenih mreža (Facebook, Twitter, Edmodo i sl.) za komunikaciju?

■ često ■ povremeno ■ nikada

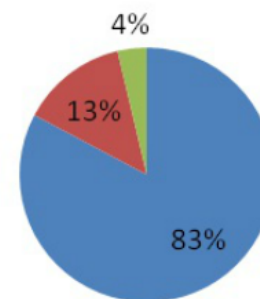
5. Koliko često koristiš alate društvenih mreža (Facebook, Twitter, Edmodo i sl.) za komunikaciju? - osnovne škole

■ često ■ povremeno ■ nikada

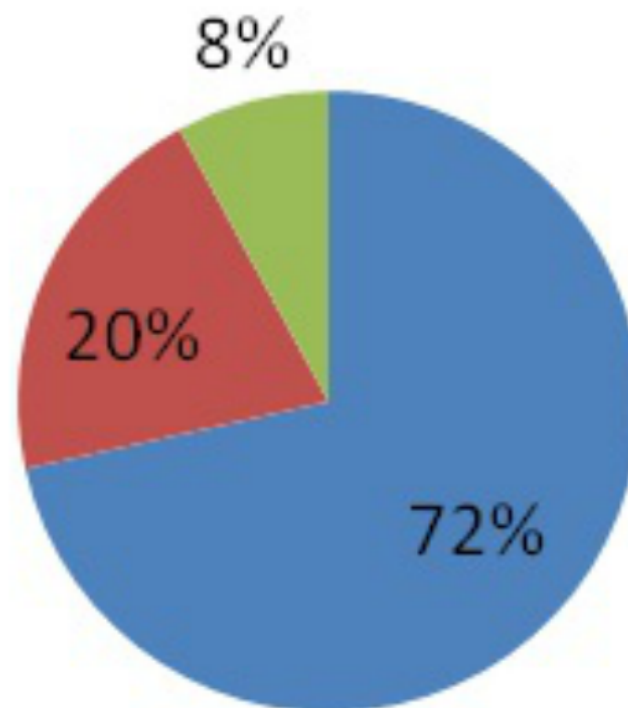
5. Koliko često koristiš alate društvenih mreža (Facebook, Twitter, Edmodo i sl.) za komunikaciju? - srednje škole

■ često ■ povremeno ■ nikada

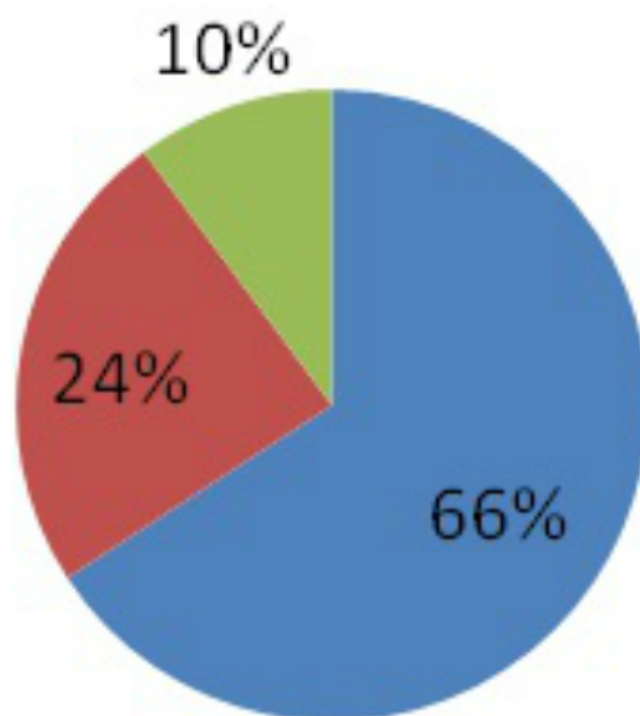
5. Koliko često koristiš alate društvenih mreža (Facebook, Twitter, Edmodo i sl.) za komunikaciju?

■ često   ■ povremeno   ■ nikada

5. Koliko često koristiš alate društvenih mreža (Facebook, Twitter, Edmodo i sl.) za komunikaciju? - osnovne škole

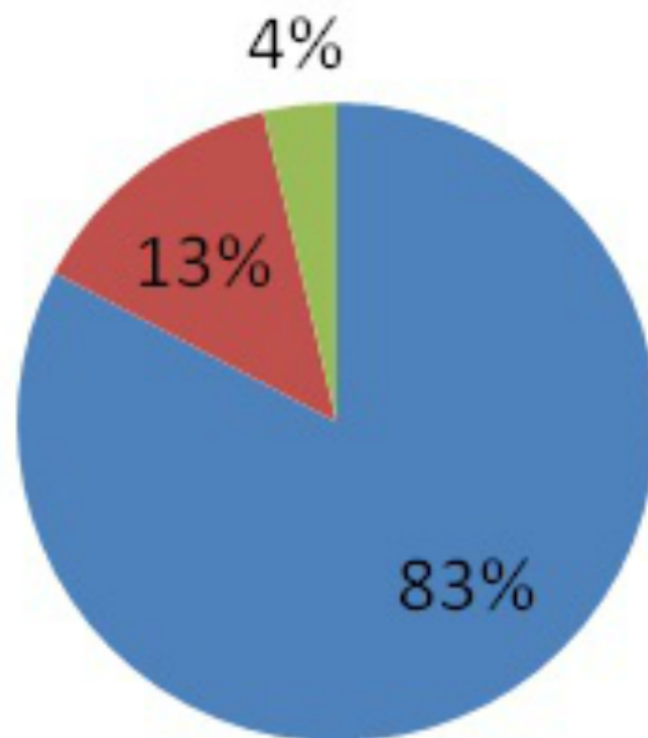
■ često   ■ povremeno   ■ nikada

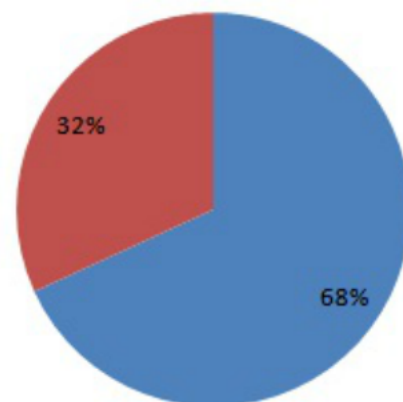
5. Koliko često koristiš alate društvenih mreža (Facebook, Twitter, Edmodo i sl.) za komunikaciju? - srednje škole

■ često   ■ povremeno   ■ nikada

**6. Misliš li da bi alate društvenih mreža bilo
poželjno koristiti za učenje i za komunikaciju
nastavnika i učenika?**

■ da ■ ne

Razlozi ZA

- zanimljivo, brzo, lakše, jednostavno, besplatno, navikli smo, puno privlačnije od knjiga, poznat dizajn i pristup, svi možemo biti uključeni u razgovor, bili bi puno bolji odnosi

Razlozi PROTIV

- učenici i nastavnici trebaju imati svoju privatnost, presporo, ne želim da učitelji znaju moje podatke, u školi dovoljno učim, neki učenici nemaju uvjete za to, učenje i zabava ne idu skupa ???

Razlozi ZA

- zanimljivo, brzo, lakše, jednostavno, besplatno, navikli smo, puno privlačnije od knjiga, poznat dizajn i pristup, svi možemo biti uključeni u razgovor, bili bi puno bolji odnosi

Razlozi PROTIV

- učenici i nastavnici trebaju imati svoju privatnost, presporo, ne želim da učitelji znaju

besplatno, navikli smo, puno privlačnije od knjiga, poznat dizajn i pristup, svi možemo biti uključeni u razgovor, bili bi puno bolji odnosi

Razlozi **PROTIV**

- učenici i nastavnici trebaju imati svoju privatnost, presporo, ne želim da učitelji znaju moje podatke, u školi dovoljno učim, neki učenici nemaju uvjete za to, **učenje i zabava ne idu skupa ???**

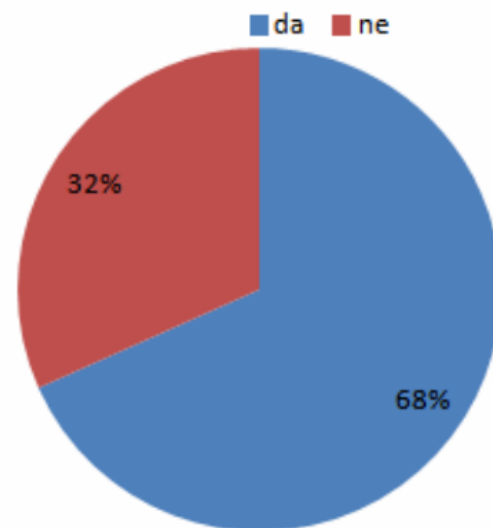

Razloži PROTIV

- učenici i nastavnici trebaju imati svoju privatnost, presporo, ne želim da učitelji znaju moje podatke, u školi dovoljno učim, neki učenici nemaju uvjete za to, učenje i zabava ne idu skupa ???

Zanimljivo... :-)

8. Zanima li te kako se zaštititi na Facebooku?

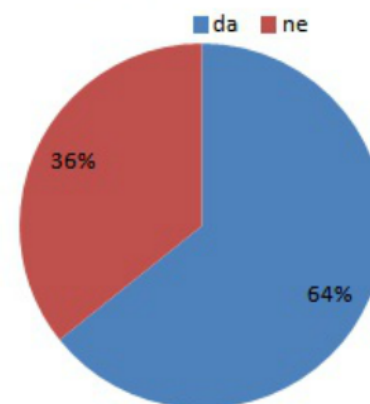

Kako pronaći?

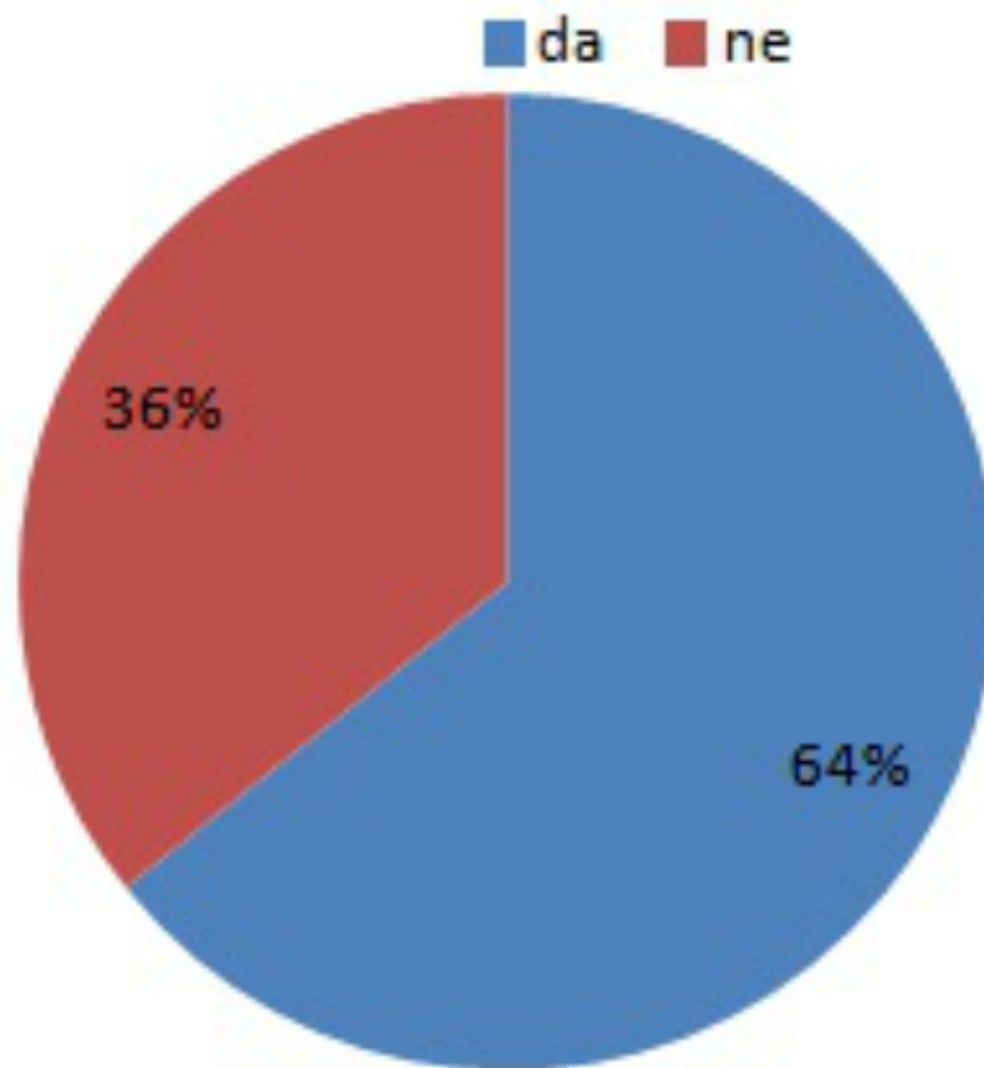

Kako izabrati i vrednovati?

10. Upućuju li te nastavnici na korisne Internet stranice (web) pri izradi referata?

10. Upućuju li te nastavnici na korisne Internet stranice (web) pri izradi referata?

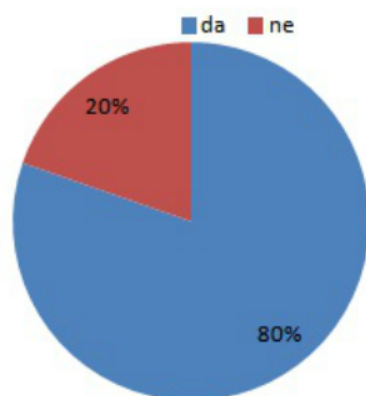

Primjena DNM i multimedije...

Iako...

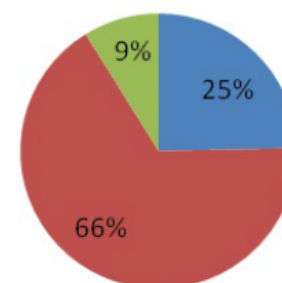
12. Misliš li da bi multimedijalne digitalne materijale trebalo često koristiti u nastavi?

Ipak...

11. Koliko često se u tvojoj nastavi primjenjuju digitalni materijali i multimedija?

■ često ■ povremeno ■ nikada

Razlozi ZA

- Internet sadrži veći opseg informacija koje bi nam koristile u učenju
- danas je tako zabavnije i slikovitije raditi
- nastava bi bila puno zanimljivija
- brže je, imali bi više vremena i lakše bi shvatili to gradivo
- zato što se na taj način pridobije učenikova pažnja
- potiče nas na kreativnost, veće logičko zaključivanje i povezivanje onoga što znamo s nečim što trenutno učimo

Tesla u školi, CARNet 2009., 18 SŠ, 21 nastavnik i 415 učenika

Nastavni satovi na kojima se koriste digitalni obrazovni sadržaji učenicima su zanimljivi (76%)

Upotreba digitalnih nastavnih sadržaja dodatno motivira učenike (59%)

Učenici su aktivniji - više nego inače sudjeluju na nastavnom satu (75%)

Učenici procjenjuju da su dobro savladali gradivo na nastavi u okviru koje su korišteni digitalni obrazovni sadržaji (68%)

Učenici vide svrhu uporabe digitalnih sadržaja u nastavi i njihovu povezanost s primjerima iz svakodnevnog života (74%)

Upotreba digitalnih nastavnih sadržaja doprinosi opuštenijem, ali istovremeno i radnom ozračju na satu (84%)

Tesla u školi

Učenici su rekli:

- jednostavnije je i **jasno** ono što je važno u gradivu
- u ovakvom načinu učenja **uključuje se** skoro svi učenici, porastao je **interes** za radom na satu
- lakše je kada **vizualiziramo** nešto što učimo
- dobro je što **simulacijama možemo dokazati teoriju** i različitim pokusima doći do zaključaka
- ovakav rad je puno **zabavniji i opušteniji**, a puno više naučimo

Nastavnici su rekli:

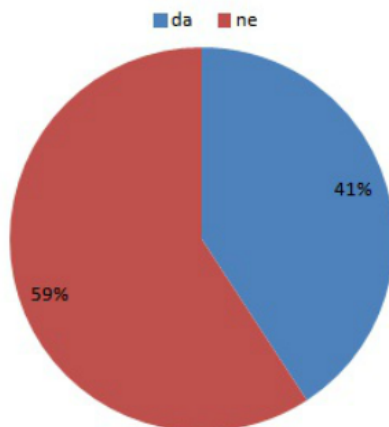
- učenici su **aktivniji, motiviraniji** te se postiže **ugodno, opušteno i radno ozračje**
- puno je jasnija primjena sadržaja u svakodnevnom životu
- **jednostavnost, zornost i slikovitost**
- učenički pozitivni komentari su jako **motivirajući**
- učenici su zadovoljniji napuštali učionicu

Korištenje e-udžbenika...

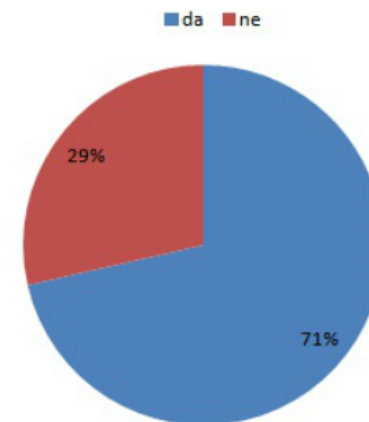
Iako...

18. Imaš li iskustvo čitanja e-knjige (knjiga u digitalnom obliku)?

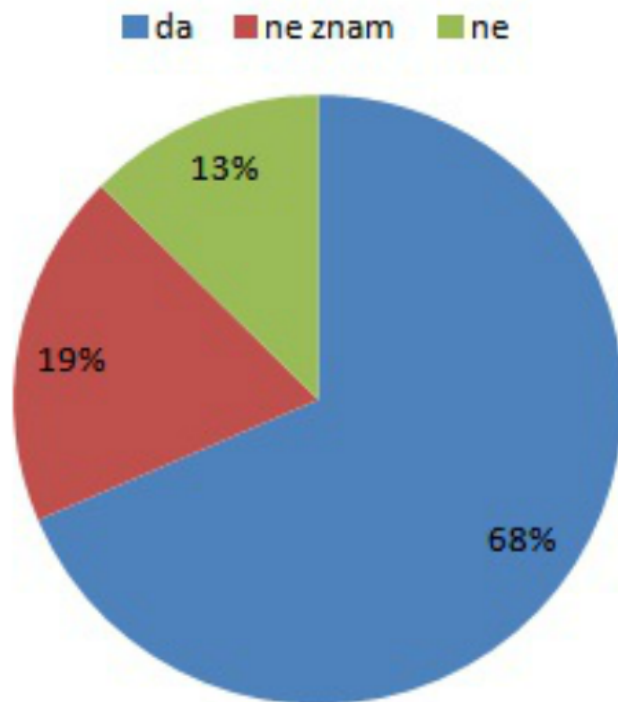
Ipak...

19. Misliš li da bi e-udžbenike bilo poželjno koristiti u nastavi?

Korištenje e-Dnevnika...

17. Smatraš li da bi ti bilo korisno imati pristup svojim ocjenama, bilješkama i izostancima putem Interneta, kao što imaju učenici u razredima gdje se koristi e-Dnevnik?

Zaključci:

1

Kvalitetna nastava =

= razvoj spoznajnih i općih intelektualnih sposobnosti učenika

= otkrivanje i usvajanje znanja tako da čine cjelovit i logički dosljedan sustav

= proučavanje pojedinačnog vodeći učenika prema spoznavanju same spoznaje

Primjenjivost sadržaja koje obrađuju i u stvarnom životu

2 Kvalitetna nastava =

= stvoreni uvjeti za učenikovo razumijevanje na temelju refleksije

= učenik koristi podatke za daljnju analizu, povezivanje i uopćavanje

= velika mogućnost interakcije i eksperimentiranja kroz induktivnu metodu učenja

Dolaženje do zaključaka na osnovu provedenih eksperimenata

3

Kvalitetna nastava =

= vrijeme mobilnosti zahtijeva pristup informacijama i suradnju neovisno o mjestu boravka

= upravljanje učenjem razvija odgovornost, involviranost i predanost radu

Dostupnost digitalnih obrazovnih sadržaja i alata za suradnju

4

Kvalitetna nastava =

= što veća involviranost učenika
u aktivnosti nastave

**Ravnopravnost dijeljenja
komunikacijskog prostora na sve
subjekte uključene u raspravu**

5

Kvalitetna nastava =

= poučavanje koje potiče učenje

= potiče se osamostaljivanje učenika

= naglašena uloga motivacijskog faktora

= holistički pristup učenju = poštovanje svih sudionika u nastavnom procesu uz...

... opušteno i radno ozračje

